

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Čechov, Anton.; A. Tschéchof ; Oversat fra
Russisk af H. E. Giersing.

Titel | Title:

En Duel

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Gyldendal, 1892

Fysiske størrelse | Physical extent:

220 s.

DK

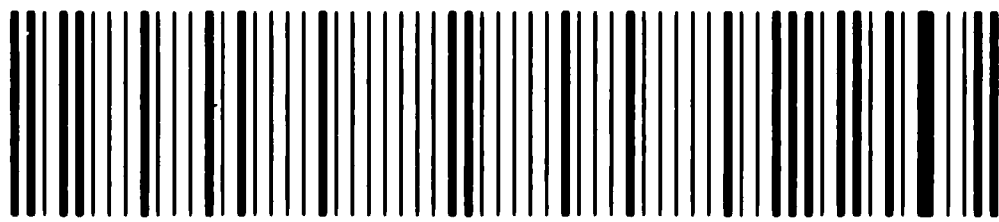
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58-409

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 14409 9

+ Rex

EN DUEL.

A. TSCHÉCHOF

EN DUEL

OVERSAT FRA RUSSISK AF

H. E. GIERSTING

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1892

I.

Klokken var otte om Morgen. — Paa den Tid pleiede Officererne, Embedsmændene og de Tilreisende at tage deres Bad nede ved Stranden efter den hede, lumre Nat og bagefter gaa op i »Pavillonen« og drikke Kaffe eller Te.

Ivàn Andrèjevitsch Lajèvsky, en ung Mand paa henved de tredive, mager og blond, i Finansministeriets Uniformshue, skødesløst klædt og i Morgensko, kom ligeledes for at bade og traf, blandt mange andre Bekendte, ogsaa sin Ven Militærlægen Samøilènko ifærd med at gaa i Vandet.

Med sit store, tætklippede Hoved, der sad stramt ned til Skuldrene, med sin fyldige, rødmussede Næse, sine sorte, buskede Øienbryn og graasprængte Bakkenbarter, svær, opdunstet og desforuden med en raa, armenisk Basstemme, frembragte denne Samøilènko paa enhver Nyankommen det ubehagelige Indtryk af en Buldrebase og en

Parvenu; men naar der var gaaet nogen Tid, begyndte man at finde hans Ansigt usædvanligt godmodigt og kært — ja, saagar kønt. Og tiltrods for sin Plumphed og grove Stemme var han i Virkeligheden ogsaa et prægtigt Menneske, blød og fin af Tænkemaade, saa god som Dagen var lang og meget elskværdig at have med at gøre. Han var Du's med hele Byen, kurerede Alverden og laante Alverden Penge, bragte Partier istand, mæglede Fred og Forlig mellem Folk, der var blevet Uvenner, og arrangerede Piknik'er, hvor han stegte Bedekød og kogte en udmærket Fiskesuppe. Altid havde han en eller anden Affaire at bringe i Orden for En eller Anden, altid var han optaget af og interesseret sig for et eller andet. — Der var dem, der mente, han selv var uden Plet og Lyde, der var bare to smaa Svagheder, som hæftede ved ham: for det første skammede han sig over sin egen Gódhed og søgte at maskere den med et skummelt Blik og en vis nedladende Grovhed, — og for det andet holdt han nok af, at Feltskærerne titulerede ham »Excellence«, skøndt han kun var Statsraad*).

*) I Rusland betitles ikke »Statsraad« men først den næste Rangklasse: »Virkelig Statsraad«: Excellence; der er en temmelig stor Forskel imellem dem, omtrent som Justitsraad og Etatsraad.

»Svar mig paa et Spørgsmaal, Alexander Davidovitsch,« begyndte Lajèvsky, da han og Samøilènko var kommet ud i Stranden og stod i Vand til Halsen, »sæt Du havde forelsket Dig i en Kvinde, og hun i Dig, — at Du havde levet over to Aar sammen med hende, og at Du derefter, som saadant jo hænder, ikke elskede hende mere men begyndte at mærke, at hun igrunden var fremmed for Dig . . . Hvad vilde Du gøre i saadant et Tilfælde?«

»Jeg vilde simpelthen sige til hende: gaa nu Din Vei, min Pige, til hvilket Himmelshjørne Du nu helst synes; — og dermed Basta!«

»Ja, — det er nemt nok at sige! — Men hvis hun nu ingen Steder har at gaa hen? Hvis hun staar helt alene i Verden, uden Familie og Venner, — og uden en Skilling i Lommen — og uden at forstaa sig paa noget Arbeide?«

»Ja, hvad saa? — En Gang for alle 500 i Synet eller 25 om Maaneden. — Det er da simpelt nok!«

»Lad os nu ogsaa antage, Du havde 500 Rbl. i Lommen — eller havde Raad til 25 om Maaneden. Men den Kvinde, jeg taler om, er intelligent og stolt. Hende vilde Du ikke vove at tilbyde Penge, . . . og under hvilken Form saa?«

Samøilènko vilde lige til at svare, da en stor Bølge idetsamme slog ind over dem Begge, brød sig mod Strandbredden og løb skummende og

brusende tilbage paa de smaa Stene. — Vennerne gik op og begyndte at klæde sig paa.

»Det er sandt nok, . . . det er saa sin Sag at leve med en Kvinde, man ikke elsker,« sagde Samøilènko, idet han betænksomt heldte Sandet ud af sin ene Støvle, »men, ser Du, Vànja*): man maa være menneskelig. Hvis det var mig, saa vilde jeg ikke lade hende mærke; at jeg ikke mere elskede hende, men vilde leve med hende lige til min Død«

Pludseligt skammede han sig imidlertid over sine egne Ord tog en bister Mine paa og tilføiede:

»For min Skyld var det saamæn ligemeget, om der var Kvindfolk til eller ei. — Forresten — Vorherre være med dem!«

Da Vennerne havde klædt sig paa, gik de op i »Pavillonen«. Her var Samøilènko som hjemme, ja, havde endog sit specielle Service. Hver Morgen fik han paa en Præsenterbakke en Kop Kaffe, et høit fint slebet Glas med Isvand og en Snaps Kognak. Først drak han Kognak'en, derefter den hede Kaffe og tilsidst Vandet i Is; og det maatte aabenbart smage ham udmærket, thi hans Øine blev livlige og straalende efter denne Idræt, og idet han strøg sine Bakkenbarter og stirrede

*) Kælenavn for Ivàn.

langt ud over Havet, sagde han regelmæssigt hver Dag:

»En ubegribelig deilig Udsigt!«

Efter en lang Nat, tilbragt med bedrøvelige og unyttige Tanker, som forhindrede al Søvn og ligesom potenserede Nattens Mørke og kvælende Varme, følte Lajèvsky sig træt og ødelagt. Af Badet og Kaffen var det ikke blevet bedre.

»Lad os fortsætte vor Samtale, Alexànder Davìdovitsch«, sagde han. »Jeg vil ikke stikke noget under Stolen, men sige Dig som Ven lige rent ud: det er snavs med Nadéschda Fjòderovna og mig — rent forbandet! Undskyld jeg indvir Dig i mine Hemmeligheder, men jeg trænger saadan til . . . jeg maa absolut udtale mig til En eller Anden.«

Samøilènko, som havde paa Fornemmelsen, hvad der vilde komme, slog Øinene ned og trommede med Fingrene paa Bordpladen.

»Jeg har levet med hende i to Aar og elsker hende ikke mere,« vedblev Lajèvsky, »eller rettere sagt: jeg seer nu, at det overhovedet aldrig har været Kærlighed; . . . disse to Aar har været . . . et Bedrag!«

Lajèvsky havde den Vane, naar han talte med Nogen, opmærksomt at besigtige sine fine rosa Haandflader — bide sig i Neglene — og brække sine Manchetter med Fingrene.

»Jeg véd meget godt, Du ikke kan hjælpe mig,« fortsatte han, »men jeg taler til Dig derom, fordi et forulykket og overflødigt Individ som jeg kun kan finde Trøst og Redning i Samtale. Jeg maa saa at sige generalisere enhver af mine Handlinger, maa søge Forklaring paa mit absurde Liv i en eller anden Teori — i en eller anden Type; déri f. Ex. at vi Adelige er ved at uddø, osv. Sidste Nat trøstede jeg mig saaledes ved at ligge og tænke: ak, hvor har Tolstoj Ret; skaanselsløst Ret! Og jeg blev lettere tilmode derved. Kære Ven, hvor er han dog egentlig en stor Skribent!«

Samøilènko, som aldrig havde læst noget af Tolstøy, men ofte foresat sig at ville læse ham, blev flau og sagde:

»Ja vist saa; alle de Andre skriver ud fra deres Fantasi, men han tager det lige fra Naturen.«

»Du min Skaber!« sukkede Lajèvsky, »til hvilken Grad er vi ikke blevet forkrøblede af Civilisationen! Gaar jeg ikke dér hen og for elsker mig i en gift Kone, og hun i mig! I Begyndelsen var det jo mellem os med Kys og opløftende Aftener — og Eder — og Spencer — og Idealer — og Samfundsinteresser. Og hvad var det ikke altsammen for noget Gøgl! Vi flygtede notorisk for Manden, men vi bildte os ind, vi flygtede for det saakaldte intelligente Livs

Tomhed. Fremtiden tegnede sig for os saalunde: i Kaukasus skulde jeg, indtil vi blev bekendt med Land og Folk, trække i Tjenesteuniformen og tjene i et eller andet Ministerium; derefter skulde vi se at faa noget Jord og arbeide i vort Ansigts Sved, anlægge Vinhaver, opdyrke Agerland osv. osv. Hvis Du, eller han — Din Zoolog, von Kóren, — havde været i mit Sted, saa havde I sandsynligvis levet 30 Aar med Nadéschda Fjòderovna og efterladt Eders Efterkommere rige Vinhaver og tusinde Tønder Land Mais, men jeg, jeg følte mig bankerot fra den første Dag af. I selve Byen her: uudholdelig Hede, Tørke og Folketomhed; ude paa Markerne under hver Busk — under hver Sten: Skorpioner og Slanger — og bagved Markerne: Bjerge og Ørken. Fremmede Mennesker — fremmed Natur — kummerlig Kultur; alt dette, min Ven, er ikke helt saa lige ud ad Landeveien som spasere paa Nevsky i Pels med Nadèschda Fjòderovna under Armen og fantasere om »sydlige varme Lande«. Her maa der Kamp til for Livet, — og hvad er jeg for en Kæmpe? En ynkelig, uudvokset Fyr med hvide Hænder! Fra den første Dag af stod det klart for mig, at mine Planer om et Arbeidsliv med at dyrke Vinhaver og Marker — var Fanden i Vold! Og hvad Kærligheden angaar, saa skal jeg sige Dig én Ting: leve med en Kvinde, som

har læst Spencer, og for Ens Skyld vilde reise til Verdens Ende, det gaar ikke, — det er der ingen charme ved. Altid har man den samme Lugt af Strygejern — af Pudder og af Medikamenter, — de samme Papillotter hver Morgen, — det samme Selvbedrag«

»Uden Strygejern gaar det ikke i nogen Husholdning,« sagde Samøilènko rødmende over, at Lajèvsky talte saa uforbeholdent om en ham bekendt Dame, »Du er ikke i Dit Es idag, Vànja, kan jeg mærke Nadèschda Fjòderovna er en dannet og udmærket Kvinde, Du: et Menneske med en overordentlig Forstand; — hvorfor skulde I ikke passe sammen? I er, gānske vist, ikke viede,« sagde Samøilènko, efter forsigtigt at have set sig om, at der Ingen var i Nærheden, »men det er jo ikke Jeres Skyld og desuden, — man maa være uden Fordomme, — maa staa paa Høiden med Nutidens Idéer Jeg holder selv paa borgerligt Ægteskab — ja Men naar man engang har bundet en Kvinde til sig, saa skal man efter min Mening ogsaa leve med hende til sin Død.«

»Uden Kærlighed?«

»Det skal jeg nu strax forklare Dig,« sagde Samøilènko. »For otte Aar siden, ser Du, havde vi en Regeringsfuldmægtig her — en gammel Mand og et Menneske med den overordentligste

Forstand. Og han mente nu saadan: det vigtigste i Familielivet — det er Taalmodighed. Hører Du, Vànja? ikke Kærlighed, men Taalmodighed Kærligheden kan ikke vare længe ved. To Aar har Du levet i Kærlighed, og nu er Dit huslige Liv aabenbart kommet ind i den Face, hvor Du maa rykke ud med al Din Taalmodighed«

»Maaske tror Du paa den gamle Fyr — Din Agent, men for mig er hans Tale ligefrem Vanvid. Denne, Din ældre Gentleman, er en Hykler; han har maattet øve sig i Taalmodighed, og ved denne Sport har han betragtet et ikke elsket Individ som en Genstand, der var nødvendig til hans Øvelser; men jeg er endnu ikke sunket saa dybt. Naar jeg faar Lyst til at øve mig i Taalmodighed, saa køber jeg mig et Par Haandvægte eller en stædig Hest; — Mennesker bruger jeg ikke til den Slags Gymnastik.«

Samøilènko forlangte noget hvid Vin med Is. Da de havde drukket et Glas, spurgte Lajèvsky pludseligt:

»Sìg mig engang, — hvad er Blødhed i Hjernen egentlig for noget?«

»Det er ja, hvordan skal jeg forklare Dig det det er en Sygdom, som hidrører fra, at Marven bliver blødere ligesom fortyndes«

»Saa—dan,« sagde Lajèvsky tøvende, »ja, ser Du det er netop Tilfældet med mig. — Leve med hende, det kan jeg ikke, det ligger over mine Kræfter. — Saalænge jeg er sammen med Dig — saa filosoferer jeg mig op . . . og ser lysere paa det, men hjemme falder jeg helt sammen. Det er mig til den Grad svært, at jeg — hvis jeg ansaa mig selv for forpligtet til at leve endnu en Maaned med hende — hellere vilde skyde mig en Kugle for Panden. Og alligevel kan jeg ikke skille mig fra hende. Hun staar aldeles ene, — arbeide forstaar hun ikke — hverken hun eller jeg har Penge; — hvor skal hun gøre af sig selv? Ikke kan jeg tænke mig nogensomhelst Udvei Saadan er det fat, forstaar Du og sig mig saa, hvad jeg skal gøre!«

»Ja—a—a«, brummede Samøilènko og vidste ikke, hvad han skulde svare. »Og hun elsker Dig — siger Du?« kom det endelig.

»Ja, elsker mig saa meget, som hun i sin Alder og med sit Temperament behøver at elske en Mand. — Det vilde være hende ligesaa tungt at skille sig fra mig som fra sit Pudder og sine Papillotter. — Jeg er for hende en uomgængeligt nødvendig Bestanddel af hendes Boudoir.«

Samøilènko blev igen flau — og svarede omsider:

»Du er ikke i Dit Es idag, Vànja Du har aabenbart ikke sovet godt inat!«

»Ja, jeg har sovet daarligt, i det hele taget, kære Ven, føler jeg mig væmmeligt tilmode. — Mit Hoved er tomt hele dette Liv stemmer mig for Brystet og saa denne underlige Slappelse nei, jeg maa reise min Vei!«

»Og hvor vil Du reise hen?«

»Derop mod Nord! Til Fyrreskovene til Champignon'erne*) til Mennesker til Idéer Jeg kunde give mit halve Liv for igen at kunne bade mig i en af Smaafloderne deroppe rigtig blive gennnmisnet forstaar Du og bagefter drive omkring i Skoven — om det saa kun var i Selskab med den allertarveligste Student — og tale — tale i Timevis. — Aa, hvor dufter det ikke fra Høet deroppe?! Husker Du det? Og om Aft'nen, ude paa Landstederne ude i Haven,

*) At gaa i Skovene om Sommeren og »finde Champignons« udgør — væsentlig for unge Mennesker af begge Køn — en Hovedbestanddel af Russernes Sommerliv. Der knytter sig hertil det flanerende kourtiserende og konverserende Liv, som i Danmark maaske bedst kan udtrykkes ved Ord som: Kroketspil — Fodture — Skovture etc. etc.

. . . . oppe fra Huset lyder Klaveret derned, langt borte hører man Toget gaa forbi«

Lajèvsky lo af Glæde, — han fik Taarer i Øinene, og for at skjule dem lagde han sig bagover i Stolen — og støttede Ryggen paa Bordet bagved sig; derpaa rettede han sig igen roligt op og faldt i Tanker.

Ved at se paa dette ligesom sammenfaldende Legeme, paa disse Øine, der stirrede stivt og ubevægeligt ud for sig, paa dette blege, let fugtige Ansigt med de indfaldne Tindinger — paa disse afbidte Negle og denne ene Morgensko, som hang dér og vippede paa Spidsen af Foden og blottede en daarligt stoppet Strømpe, — blev Samøilènko gennemtrængt af Medlidenhed — og sagde lige med ét, maaske fordi Lajèvsky mindede ham om et hjælpeløst Barn:

»Lever Din Moder endnu?«

»Ja, hun gør; — men jeg har helt skilt mig fra hende. Hun kunde ikke tilgive mig denne Forbindelse.«

Samøilènko holdt meget af sin unge Ven. Han saa' i ham den gode Kammerat, — Studenten, — det fornøielige Menneske, med hvem man baade kunde drikke et Bæger og tale sammen med, — lige ud af Hjertet. Hvad han forstod og saa' af ham, syntes han imidlertid ikke altid om. Naar Lajèvsky drak meget — og rent i

»Godmorgen, Marija Konstantinovna!« raabte han over til hende og smilede fornøiet. »Har De været i Vandet? — Hvad behager? Naa—aa! ha—ha . . . værs'go' og hils Nikolai Alexandrovitsch!«

Og han gik videre, smilende og fornøiet, men da han saa' Feltskæreren Büilin komme sig imøde, rynkede han Panden, standsede ham og spurgte barskt:

»Der er Ingen indkommet paa Hospitalet?«

»Ingen — Deres Excellence!«

»Hva—ad?«

»Ingen — Deres Excellence!«

»Det er godt — træd af!«

Og vuggende sig høitideligt frem, styrede han hen til et Limonadeudskænkningssted paa Boulevarden, hvor der sad en gammel tyk Jødemadam, der gav sig ud for en Grusierinde, og sagde saa høit, som om han kommanderede et helt Regiment:

»Vær saa elskværdig at give mig noget Sodavand!«

